

Opinnäytetyö (AMK)

Kuvataiteen koulutus

2024

Patrik Brummer

Kehon sisältö ja muutos piirustuksen inspiraationa

Opinnäytetyö (AMK) / Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutus

2024

24 sivua

Patrik Brummer

Kehon sisältö ja muutos piirustuksen inspiraationa

Tutkimuksellinen opinnäytetyöni käsittelee ihmiskehon sisältöä oman taiteellisen työskentelyni inspiraationa. Tutkimukseni kohteena minulla on erityisesti ihmiskehon sisällön estetiikka ja visuaalisuus (verisuonista hermoratoihin, elimiin, limakalvoihin, luihin ja lihaksiin) sekä ihmiskehon muutos ja liittyminen muihin materiaaleihin ja asioihin. Käsitteelen miksi ja miten kehon sisältö ja muutos vaikuttavat katsojaan eri medioiden kuten elokuvien, dokumentin, ja maalaustaiteen esimerkkien kautta. Analysoin esimerkkejä, joilla on ollut erityisen suuri vaikutus minuun. Pysin tutkimaan oman työskentelyni konteksteja ja avaamaan prosessiani taiteellisen lopputyöni syntymisestä.

Asiasanat: ruumis, muutos, piirustus, inspiraatio, kuvataide

Bachelor's thesis / Abstract

Turku University of Applied Sciences

Fine arts

2024

24 pages

Patrik Brummer

The insides and transformation of the body as inspiration for drawing

My research thesis deals with the content of the human body as an inspiration for my own artistic work. In particular my research focuses on the aesthetics and visuality of the human body (from blood vessels to nerve roots, organs, mucous membranes, bones, and muscles) and the transformation of the human body and its merging with other materials and things. I will discuss why and how the content and transformation of the body affects the viewer through examples of different media including film, documentary, and painting. I will analyze examples that have had a particular impact on me. I aim to explore the contexts of my own work and open my process of creating my thesis artistic work.

Keywords: body, transformation, drawing, inspiration, art

Sisältö

1. Johdanto	
2. Kehon sisältö ja muutos	6
2.1 Kuvataiteessa	7
2.3 Elokuville	9
2.4 Omassa elämässä	12
2.5 Psykologiassa	13
3. Piirustus	14
3.2 Tekniikka ja materiaali	14
3.3 Keho ja mieli piirtäessä	17
3.4 Prosessi	18
4. Lopuksi	22
Lähteet	

Kuvat

Kuva 1. Patrik Brummer, *Caput Mortuum 3*, Värikynä paperille, 75 x 95 cm, 2024

Kuva 2. Patrik Brummer, *Caput mortuum 2*, Värikynä paperille, 75 x 75 cm, 2024

Kuva 3. Patrik brummer, *Caput Mortuum 1, 2, 3*, Värikynä paperille, 75 x 75 cm, 75 x 95 cm, 75 x 75 cm, 2024

1 Johdanto

Tutkimuksellinen opinnäytetyöni käsittelee ihmiskehon sisältöä oman taiteellisen työskentelyni inspiraationa. Tutkimukseni kohteena minulla on erityisesti ihmiskehon sisällön estetiikka ja visuaalisuus (verisuonista hermoratoihin, elimiin, limakalvoihin, luihin ja lihaksiin) sekä ihmiskehon muutos ja liittyminen muihin materiaaleihin ja asioihin. Käsittelen miksi ja miten kehon sisältö ja muutos vaikuttavat katsojaan eri medioiden kuten elokuvien, dokumentin, ja maalaustaiteen esimerkkien kautta. Analysoin esimerkkejä, joilla on ollut erityisen suuri vaikutus minuun. Pyrin tutkimaan oman työskentelyni konteksteja ja avaamaan prosessiani taiteellisen lopputyöni syntymisestä.

Kehon sisältö on kiinnostanut minua jo kauan. Selvitän opinnäytetyössäni syitä kehon sisällön kiinnostavuuteen ja vaikutukseen sekä omaan luovuuteeni että taiteen tekemiseen. Tarkoitan kehon sisällöllä asioita, joista keho rakentuu - luista, lihaksista, suonista, elimistä, ja kaikkea muuta orgaanista materiaalia. Kiinnostukseni aiheeseen on kehittynyt ajan kuluessa miettiessäni asioita, jotka vetävät minua puoleensa, kuvataiteessa ja muussa mediassa jota kulutan.

Aiheesta tulee mieleen englannin kielen termi *gore*, jolle en ole löytänyt suomeksi suoraa käännöstä. Termin kirjaimellinen tarkoitus on veri, joka on vuotanut ulos ja paksuuntunut.¹ Yleiskielessä termiä kuitenkin käytetään myös yleisesti kuvailemaan asioita kuten valokuvia, taidetta, videoita ja elokuvia jotka kuvaavat raakaa ja veristä kehoon kohdistuvaa väkivaltaa. Kuten varmasti useimmissa ihmisissä, tällainen kuvasto herättää minussa ensimmäisenä vastenmielisyyttä ja inhoa, tavalla mitä voi tuntea vatsan pohjassa. Olen kuitenkin huomannut että se on enimmäkseen vain siihen liittyvä väkivalta mikä herättää näitä tunteita. Vaikka minua kiinnostaa tällaiset asiat jonkun kieron uteliaisuuden kautta, erityisesti kauhuelokuvien ystävänä, en ole aivan varma miksi. Miksi tämäntyyppiset asiat ovat visuaalisesti niin kiinnostavia minulle, ja miten ne inspiroivat omaa taiteellista työskentelyäni?

¹ Gore. Collins dictionary. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/gore>

2 Kehon sisältö ja muutos

2.1 Kuvataiteessa

Sveitsiläisen taiteilijan H.R Gigerin (1940 - 2014) taide on vaikuttanut minuun paljon. Hänen työnsä sisältää paljon surrealismin ja symbolismin piirteitä, mutta hyvin silti vaikeasti luokiteltavaa ja hänelle yksilöllistä. Hän työskenteli paljon akryylimaalausten parissa, joita hän maalasi kynäruiskulla. Useissa hänen maalauksissaan ihmiskehot (tai ihmisen muotoa muistuttavat kehot) ja/tai niiden osat yhdistyvät ja sekoittuvat sulavasti mekaanisiin elementteihin kuten monimutkaisiin koneisiin ja putkistoihin. Joissain hänen maalauksissaan avarat maisemat koostuvat vain orgaanisesta, ihoa, verisuonia ja elimistöä muistuttavasta massasta.

Tyyliään ja aihe maailmaansa kuvaillessaan hän käytti termiä "biomekaniikka". Se on yhdistelmä biologisen ja mekaanisen välillä, ihmisen ja koneen yhdistymistä todellisella ja metaforisella tasolla.² Toisin kuin myöhemmin tulleet ja yleistyneet kuvaukset ihmiskehon ja mekaniikan yhdistymisestä tieteisfiktiossa, Gigerin teoksissa ei ole minkäänlaista positiivista, utopistista näkökulmaa. Hänen teoksensa ovat sen sijaan dystooppisia, synkkiä ja jopa painajaismaisia. Hän kuitenkin kuvaili biomekaniikkaa "teknologian, mekaniikan ja elävän olennon harmonisena fuusiona".³ Vaikka teokset ovat synkkiä ja ahdistavia, harmonia on niissä tärkeä elementti. Maalauksissa hahmot eivät näytä kärsivän, vaan olevan vain yhtä ympäristön kanssa, tavallaan kuin ne kelluisivat rauhallisessa, unenomaisessa tilassa. Giger useasti painotti puhuessaan taiteestaan että olisi väärin nähdä vain kauhua hänen maalauksissaan koska ne sisältävät myös yhtä paljon kauneutta. Olivatpa niiden muodot mitkä tahansa, kauhu ja kauneus ovat erottamattomia hänen töissään, kuten inho ja kiehtovuus.⁴ Hänen töissään inho ja kauneus eivät ole toisilleen vastakkaisia elementtejä vaan yhtä ja samaa.

²Hirsch, Andreas J. 2021. Mythologies for the future. H.R. Giger 40th ed. Taschen. Sivu 12.

³Hirsch, Andreas J. 2021. Mythologies for the future. H.R. Giger 40th ed. Taschen. Sivu 13.

⁴Hirsch, Andreas J. 2021. Mythologies for the future. H.R. Giger 40th ed. Taschen. Sivu 13.

Minua kiinnostaakin erityisesti se yhdistelmä vastakkaisia elementtejä. Jokin hänen monimutkaisessa orgaanisessa muotokielessään on kiehtovaa. Maalausten tekninen aspekti on varmasti osa sitä. Kynäruiskun jälki on yksityiskohtaista, pehmeää ja saumatonta. Siinä ei näy kädenjälkeä, ja se saa maalauksissa olevien asioiden pinnan näyttämään täydellisen sileältä. Se sopii mielestäni erityisen hyvin mekaanisten elementtien kanssa, koska se saa ne näyttämään realistisemmilta, ja orgaanisen muodon näyttämään epäluonnollisen täydelliseltä, joka auttaa sitä sekoittumaan mekaniikkaan. Taiteen tekijänä arvostan teknistä osaamista ja omistautumista persoonalliseen tyyliin.

Toinen taiteilija jonka kuvaukset kehosta ja sen sisällöstä ovat inspiroineet minua on Irlannissa syntynyt englantilainen Francis Bacon (1909 - 1992). Hänen figuratiivisissa maalauksissaan ruhot, sisälmykset, ja aukinaiset suut ovat toistuvia elementtejä. Hänen maalauksistaan on kirjoitettu paljon ja niitä on analysoitu erityisen paljon hänen henkilökohtaisen historiansa kautta joka sisälsi väkivaltaa, myrskyisiä parisuhteita ja päihteitä.⁵

Baconin triptyykissä vuodelta 1962 nimeltä "kolme tutkielmaa ristiinnaulitsemista varten" esiintyy paksun punaisen ja oranssin värin peittämässä tilassa epämääräisesti antropomorfisia olentoja pöydällä, sängyllä ja lattialla. Ne ovat melko abstrakteja mutta niistä erottuu myös ihmiskehon osia kuten luita, lihaa, ihoa, verta ja hampaat. Ne näyttävät kehoilta, jotka olisi avattu ja esitetty sisältä ulospäin, kuin roikkuvat eläinten ruhot teurastamossa, erityisesti oikeanpuolimmaisessa maalauksessa jossa olento näyttää roikkuvan pystysuorassa selkäranka ja suu alaspäin. Kuten nimestä selviää, triptyykki on myös inspiroitunut ristiinnaulitsemisesta, joka oli myös toistuva motiivi hänen töissään ainakin vuodesta 1933 alkaen.⁶ Bacon uskoi, että teurastamoissa eläimet epäilevät lopullista kohtaloaan. Nähdessään verrannollisuuden ihmisissä – jota ristiinnaulitseminen symboloi siten, että se edustaa kuoleman väistämättömyyttä – hän on selittänyt: "Olemme lihaa, olemme potentiaalisia ruhoja."⁷

⁵Acocella, Joan. 2021. Francis Bacon's Frightening Beauty, New Yorker

⁶Bacon, Francis. 1962. Three studies for a crucifixion, Solomon R. Guggenheim museum, New York. Teoskuvaus Spector, Nancy.

⁷Bacon, Francis. 1962. Three studies for a crucifixion, Solomon R. Guggenheim museum, New York. Teoskuvaus Spector, Nancy.

Triptyykki on mielestäni vaikuttava teos. Se on ahdistava, olennot maalauksissa näyttävät kärsivän. Minun on silti vaikea lopettaa sen katsomista. Vahvan punaisen, oranssin ja mustan kuvittamat tilat vaikuttavat ahtailta ja pieniltä. Tuskan ja kehon esittäminen näin visuaalisesti iskevällä tavalla vaikuttaa kiinnostavan minua erityisen paljon. Se nostaa myös esiin ajatuksia ihmiskehon todellisuudesta, siitä että emme itse monella tasolla eroa paljoakaan siitä mitä omassa teurastamoissamme roikkuu.

2.2 Elokuviissa

Elokuvat ovat inspiroineet paljon visuaalista ajatusmaailmaani. Kuten kuvataiteessa, elokuvat joissa kehon sisältö ja muutos ovat esillä ovat minulle hyvin mielenkiintoisia. Kauhuelokuvissa näitä elementtejä esiintyy eniten. Termistä “kauhuelokuva” tulee mieleen ensimmäisenä populäärikulttuurissa tunnetut slasher-elokuvasarjat kuten *Perjantai 13. päivä*, *Halloween* ja *Scream*, varsinkin jos ei ole syventynyt genreen. Kauhuelokuvia arvostetaan harvoin muuna kuin viihteenä joka saa adrenaliinin virtaamaan. Kauhuhu on kuitenkin hyvin monipuolinen ja joustava genre joka sisältää paljon erilaisia alalajeja.

“Body Horror” on alalaji joka kuvailee elokuvia joissa ihmiskehon muodonmuutos on keskiössä. Muodonmuutos tarkoittaa usein äärimmäisiä muutoksia tai fyysisiä vaurioita hahmoille. Silpominen, hybridisaatio ja metamorfoosi ovat toistuvia teemoja body horror -elokuvissa. Ensi silmäyksellä nämä elokuvat näyttävät tarpeettoman vastenmielisiltä – raakaa verta viihteen ja shokkitekijän vuoksi. Kuitenkin tarkemmin katsellessa näkyy, kuinka tämä äärimmäinen ulkonäkö voi heijastaa monimutkaisia sosiaalisia ja ideologisia kysymyksiä. Raajojen, lihan ja veren lisäksi se voi olla tyylikästä, rohkaisevaa ja jopa kiinnostava metafora tabuina pidetyille aiheille.⁸

⁸Soffner, Gonzalez. 2022. Beyond the Flesh: The Elegance of Body Horror.

David Cronenbergin *The Fly*⁹ on yksi body horror-genren klassikkoja. Tiedemies Seth rakastuu journalistiin nimeltä Veronica, ja Seth tekee mustasukkaisena ja humalassa virheen kokeillessaan rakentamaansa teleportaatiolaitetta, jonka seurauksena hänen kehoonsa sekoittuu laitteessa olleen kärpäsen DNA:ta. Hänen kehonsa alkaa hitaasti muuttua ja sekoittua kärpäsen ominaisuuksien kanssa, mutta Veronica ei voi päästää hänestä irti rakkauden vuoksi. Elokuva on metafora toisesta eroamiselle ja irti päästämisen vaikeudelle - usko että toinen voi vielä muuttua tai että hänet voi pelastaa vaikka tilanne näyttää muille toivottomalta on vahva tunne, joka on yleistä omissa suhteissamme toisiin ihmisiin. Sethin kehon muutos heijastaa sisäistä muutosta. Hänen kehonsa muutos on mustasukkaisuuden ja ylimielisyyden ruumiillistumista.

Italialaisen Luca Guadagninin ohjaama elokuva *Bones and all*¹⁰(2022) kertoo kahdesta nuoresta, jotka molemmat joutuvat elämään yksinäistä elämää yhteiskunnan laitamilla sillä he kärsivät pakottavasta tarpeesta syödä ihmislihaa. Elokuva ei teknisesti ole kauhuelokuva, mutta se ammentaa vahvasti body horror-genren elementeistä. Se sisältää paljon verta, ruumiinosia ja joitain ahdistavia kohtauksia, mutta on pohjimmiltaan romanssi. Kaksi nuorta päähenkilöä löytävät toisensa ja rakastuvat, ja riippuvat toisistaan pärjätäkseen "sairautensa" kanssa. "Sairaus" toimii myös metaforana huumeriippuvuudesta. Elokuvan lopussa toinen päähenkilöistä haavoittuu kuolettavasti, ja pyytää toista syömään hänet, mihin hän suostuu. Kohtaus on raaka ja verinen, mutta ei välity katsojalle kauheana tai vastenmielisenä, vaan koskettavana ja yllättävän romanttisena. Toinen päähenkilöistä antaa kehonsa syötäväksi viimeisenä rakkauden osoituksena. Kannibalismi, verisyys ja kehon silpominen ovat visuaalisia ja tarinankerronnallisia voimakeinoja elokuvassa. (6.)

⁹The Fly. 1986. Ohjaus David Cronenberg. 20th Century Fox.

¹⁰Bones and all. 2022. Ohjaus Luca Guadagnino. Metro-Goldwyn-Mayer Pictures

Ranskalainen Verena Paravel ja Brittiläinen Lucien Castaing-Taylor ovat antropologeja ja taiteilijoita jotka työskentelevät elokuvan, videotaideteen ja valokuvan parissa. Heidän dokumentaarisessa elokuvassaan *De Humani Corporis Fabrica*¹¹ (2022) seurataan kiireisten ja alirahoitettujen sairaaloiden arkea Pariisissa. Dokumenttielokuva koostuu pitkistä ostoista, joissa kädessä pidettävä kamera liikkuu sairaaloissa ympäriinsä vapaasti, ja se ei sisällä minkäänlaista tarinankerrontaa tai haastatteluita. Useat kohtaukset kuvaavat toimenpiteitä kuten leikkauksia lähietäisyydeltä. Kamera myös siirtyy lääkärin ja kirurgien näkökulmaan, antaen videomateriaalia suoraan kehon sisälle esimerkiksi suolistoon, silmänunan korjausleikkaukseen, selkärangan suoristamiseen ja rinnan kasvaimen poistoon.

Dokumentti muuttuukin kohdissa muistuttamaan vähemmän dokumenttielokuvaa ja enemmän videotaideteosta - se sukeltaa niin lähelle kehoa ja sen sisälle että kuvamateriaali muuttuu vain elinten ja limakalvojen värikkääksi abstraktiksi. Se näyttää kauniilta ja surrealistiselta, tavallaan kuin katselisi orgaanisen materiaalin kaleidoskooppiin. Ihmisen sisältä löytyy avaria maisemia, värejä, monimutkaisia rakenteita ja elinten järjestelmiä jotka toimivat kaikki harmoniassa toistensa kanssa.

Vasta kun kamera siirtyy taaksepäin ja tilanteen ympäröivä konteksti avautuu, alkaa nousta myös epämiellyttäviä tuntemuksia. Yhdessä kohtauksessa aivot ovat avoimessa leikkauksessa, ja taustalta kuuluu keskustelua. Vasta kun kamera siirtyy taakse ja sivulle näkyy, että keskustelua käyvät kirurgi joka suorittaa leikkausta ja potilas, joka on täysin hereillä sen aikana.

Koska dokumentti tutkii ympäristöä ilman mitään ylimääräisiä häiriötekijöitä, se antaa paljon tilaa katsoja omille tuntemuksille ajatuksille. Aivojen, sukuelinten, suoliston ja muiden elinten leikkausten näkeminen ei yleensä kuulu minun arkeeni. Se herättää minussa hieman epämiellyttävän olon, mutta minun on myös vaikeaa katsoa pois, sillä se on niin kiinnostavaa. Saamani reaktio saa minut ajattelemaan miksi tunnen näin, vaikka se vaikuttaa olevan synnynnäistä useimmissa ihmisissä.

¹¹Paravel, Verena / Castaing-Taylor, Lucien. *De Humani Corporis Fabrica*. 2022.

2.3 Omassa elämässä

Dokumentissa on myös kohta, jossa 17-vuotiaan pojan selkärankaan porataan ruuveja ja asetellaan titaanitankoja korjaamaan skolioosin aiheuttama käyristymä. Kohta vaikutti minuun erityisen paljon sillä minulle on myös tehty sama leikkaus kun olin 16-vuotias. Muistan silloin katsoneeni kiinnostuneena youtubesta videoita leikkauksesta. Se näytti jotenkin ikävän väkivaltaiselta - potilas makaa vatsallaan, metallisten koukkujen pitäessä selän ihoa ja lihaa auki jotta selkärankaa voidaan operoida. Se oli myös äärimmäisen kiinnostavaa. Luulen sen olleen tavallaan aika, jolloin aloin kiinnostua aiheesta.

Uskon että sairauteni ja sen vuoksi minulle tehty leikkaus on vaikuttanut vahvasti kiinnostukseeni kehoon ja ajatuksiini siihen liittyen. Minulla on idiopaattinen skolioosi, joka tarkoittaa selkärangan vinoutumista tuntemattomista syistä. Skolioosini oli vakava ja huonon synnytti ongelmia itsetuntoni kanssa teini-ikäisenä, saaden minut tuntemaan ja näkemään itseni erilaiseksi muista. Se saattaa olla myös yksi syistä minkä takia olen ollut kiinnostunut taiteesta ja mediasta joka käsittelee kehon radikaalia muutosta - se heijastaa omia kokemuksiani. Tunne siitä, että kehon sisällä on jotain "väärin" on vaikuttanut minuun varmasti tavoilla joita en itsekään pysty täysin tunnistamaan. Taide ja elokuvat jotka käsittelevät kehoa ja sen muutosta tuovat minulle inspiraation lisäksi katarsiksen tunteen. Voin myös samaistua ja nähdä itseni vahvemmin muissa, jotka myös käsittelevät kehonsa erilaisuutta eri tavoin.

Kuvataide, elokuvat ja muu media joka sisältää kehon muutosta ja tuhoutumista on aina ollut suosittua. Haluamme nähdä kehojemme tuhoutumista ja muutosta joksikin muuksi koska olemme uteliaita. Se ei rajoitu vain kauhuun vaan näemme sitä enemmän kuin ehkä ymmärrämme - pieni merenneito kasvattaa jalat pyrstönsä tilalle ja muuttuu samalla mykäksi, ja hämähäkkimiehen keho muuttuu pysyvästi kun häntä puree radioaktiivinen hämähäkki. Sellainen uteliaisuus löytyy lähes kaikilta ihmisiltä, halu nähdä asioita joita eivät kuulu arkiseen elämään.

2.4 Psykologiassa

Psykologia selittää tätä uteliaisuutta. Brittiläisen psykologin Dr. Lee Chambersin mukaan "Saamme katsella jotain, mitä näemme vain vähän tosielämässä, kontrolloidussa ja turvallisessa ympäristössä, jossa voimme testata tunnereaktiomme rajoja mukavuudessa."¹² Mielestämme on ilahduttavaa kokea sellaista, mikä normaalisti järkyttäisi meitä, mutta turvallisesta näkökulmasta. Tämä selittää verisyyden ja kauhun jatkuvaa suosiota elokuvissa, taiteessa ja muussa viihteessä ja mediassa mitä kulutamme, ja miksi se on niin tehokasta. Erityisesti kauhun ja verisyyden yhteydestä Chambers kertoo: "Molemmat kietoutuvat syvästi pahan käsitteeseen, mikä kiehtoo monia meistä, mutta mitä koemme itse minimaalisesti". "Yhä puhtaammassa ja suojellussa elämässä mahdollisuus kokea pelkoa ja emotionaalista kipua voi olla houkuttelevaa ja jännittävää." Myös ihmisen biologialla on vaikutus - kauhu ja veri vapauttavat katsojassa adrenaliinia, dopamiinia ja endorfiineja.¹³

¹²Rozsa, Matthew 2021: The psychology of gore: Why do we like graphic blood and guts in our entertainment?

¹³Rozsa, Matthew 2021: The psychology of gore: Why do we like graphic blood and guts in our entertainment?

3 Piirustus

Olen aina ajatellut, että mikään ei ole täysin alkuperäistä, erityisesti kuvataiteesta puhuessa. Taideteokset ovat aina yhdistelmiä asioista, jotka ovat niitä inspiroineet. Se voi olla alitajuntaista, tai suoraan referenssikuvasta lainaamista tai molempia. Ainakin minun kohdallani mielikuvitukseni taidetta tekiessä rakentuu asioista, joita olen nähnyt ja joilla on ollut vaikutus minuun. Muiden taiteilijoiden teokset, aihe maailmat ja tekniikat vaikuttavat omaan taiteelliseen työskentelyyni paljon.

3.1 Tekniikka ja materiaali

Työskentelyni keskittyy piirtämiseen - tekniikkaan jota olen käyttänyt lapsesta asti. Vaikka ihailen taiteen monia eri muotoja, piirustustaiteella ja muutenkin kuvataiteella joka perustaa piirustuksen periaatteista on erityinen paikka sydämessäni. Sen yksinkertaisuus viehättää, kynän, paperin ja muutaman muun pienen työkalun avulla voi luoda melkein mitä tahansa. En ole koskaan ollut materiaaleihin syventynyt taiteilija. Tekemäni teoksen aihe ja sitä piirtäessä syntyvät tuntemukset ovat minulle tärkeimmässä osassa taiteen tekemisessä.

Taiteellinen opinnäytetyöni on kolme teosta, joilla on yhteinen teema ja aihe maailma. Teokset ovat värikynäpiirustuksia, jotka piirsin maitokartongille, ja joille tein puusta kehykset. Teokset noudattavat triptyykin logiikkaa - kaksi hieman pienempää teosta ovat sivuilla, ja yksi hieman suurempi keskellä. Teokset kuvaavat ihmiskehon sisältöä eri tasoilla - suonia muistuttavaa rihmastoja, selkärangan nikamia ja kylkiluita, suolistoa ja elimiä. Taiteellista opinnäytetyöni varten ideoidessani ajattelin että piirtäisin kehon sisältöä, mutta itse piirtämisen akti ja siihen liittyvät tuntemukset ohjasivat vahvasti mihin suuntaan teokset menivät. Ajatuksena oli pitää kehon sisällön teema runkona, jota itse piirtäminen muokkaisi. Se on syy miksi lopulliset teokset ovat osittain hyvin abstrakteja - en käyttänyt niissä kuvia referenssinä, vaan piirsin intuitiivisesti, käyttäen minua inspiroivaa kuvastoa jota pyöri mielessäni. Teosten tekemiseen vaikutti kehon sisällön tematiikan lisäksi useat taiteilijat joiden tekniikasta ja tyylistä olen ottanut vaikutteita.

Taiteilija joka inspiroi teoksia ja yleisesti myös tyyliä ja tekniikkaani on suomalainen taiteilija Joel Slotte.¹⁴ Hänen värikynäpiirustuksensa vaikuttivat minua aloittamaan itse värikynällä piirtämisen. En ollut aiemmin nähnyt kotimaisen kuvataiteen kentällä tekijää joka käyttäisi värikynää ja saisi sillä aikaan samanlaista jälkeä ja jolla olisi samaan aikaan niin kiinnostava ja persoonallinen aihe maailma. Olen tietysti puolueellinen koska olen itse kiinnostunut myös samoista aiheista kuten koristeellisuudesta ja metallimusiikkiin liittyvästä estetiikasta. Hänen töissään on myös yksityiskohtaisuutta jota ihailen.

Kehyksiä tehdessä otin inspiraatiota ruotsalaiselta taiteilijalta Tommy Sveningsson-Krekiltä.¹⁵ Olen seurannut kauan hänen työskentelyään instagramin kautta. Hänen luontoaiheisissa teoksissaan on usein kehyksen ja itse teoksen välissä koristeelliset reunat, joista inspiroiduin tekemään teoksissani näkyvät kulmat.

¹⁴Slotte, Joel. <https://www.joelslotte.com/drawings/>

¹⁵Krek, Tommy. <https://tommysveningsson.com/>

Kuva 1. Patrik Brummer, *Caput Mortuum 3*, Värikynä paperille, 75 x 95 cm, 2024

Norjalainen kuvataiteilija Oda Iselin Sønnderland¹⁶ on myös minua paljon inspiroiva taiteilija. Hänen yksityiskohtainen ja herkkä jälkensä vesiväreillä ja haalea, pastellimainen värimaailma on inspiroinut värikynällä työskentelyäni. Hänen aihe maailmaansa myös kuuluu paljon juuria ja verisuonia sekä rihmastoja joita käytän itse paljon ja joita esiintyy taiteellisessa opinnäytetyössäni.

¹⁶Sønnderland, Oda Iselin. <https://odaiselin.com/>

Valitsin värikynän opinnäyteyöni tekniikaksi koska se on minulle tuttu. Olen käyttänyt värikynää aktiivisesti jo noin vuoden ennen kuin aloin tekemään opinnäytetyötäni, joten se oli valinta joka yksinkertaisti prosessiani. Kuten mainitsin aiemmin, en ole materiaaleihin syventynyt taiteilija, ihailen enemmän yksinkertaisuutta ja mitä pelkällä kynällä ja paperilla voi saada aikaan. Minua kiinnostaa värikynän jälki - sillä kun piirtää valkoiselle paperille, se ei luo vahvaa kontrastia jollei sitä voimakkaasti paina paperiin. Värikynän jälki on hentoa ja läpikuultavaa, eli sitä voi lisätä kerroksittain, värejä voi sekoittaa ja luoda sulavia siirtymiä.

3.2 Keho ja mieli piirtäessä

Piirtäminen on kehon ja mielen yhteistyötä. Piirustusta tekiessä minulle on tärkeää syventyä siihen kokonaan, että pääsen tietynlaiseen "flow" -tilaan. Se tarkoittaa sitä että käteni liikkuu tavalla joka tuntuu minusta lähes automaattiselta, siltä ettei se vaadi tarkkaa mietintää tai suunnitelmallisuutta. Myös itse piirtämisen akti tuo esiin ajatuksia liittyen kehoon. Se on fyysistä toimintaa joka mahdollistaa meditaatiota muistuttavan mielentilan keskittymisen ja toiston avulla. Kun lisään kynällä väriä paperille, käteni ja ranteeni liikkuvat edestakaisin kuin automaattisesti lihasmuistin avulla. Käteni liike, kynän ääni kun se liikkuu paperilla ja mieleni rauhoittuminen kun keskityn näihin tuntemuksiin on kiinnostavaa. Psykologiassa flow-tilana kutsuttu ilmiö on "täydellinen syventyminen siihen, mitä ihminen tekee, ja sen seurauksena ihmisen ajantajun muutos. Flow on toiminnan ja tietoisuuden sulamista yhteen; tasapainon löytäminen taidon ja tehtävän haastavuuden välillä."¹⁷

Mieleeni tulee omasta piirtämisen prosessistani automaattinen piirtäminen, vaikka käytännössä se on vain osittain "automaattista". Olen kuitenkin inspiroitunut tekniikasta ja sen pohjana toimivasta ajattelutavasta. Syvennyin aiheeseen ensimmäisen kerran lukiessani englantilaisesta taiteilijasta ja okkultistista Austin Osman Spare (1886-1956)¹⁸ sen jälkeen kun olin löytänyt hänen kiinnostavia piirustuksiaan internetistä. Hän on kirjoittanut automaattisesta piirtämisestä:

¹⁷Flow (psychology). Wikipedia, the free encyclopedia.

¹⁸Austin Osman Spare. Wikipedia, the free encyclopedia.

“Piirustukset tulee tehdä antamalla käden liikkua vapaasti mahdollisimman vähäisen harkinnan mukaan. Ajan myötä muotojen havaitaan kehittyvän, mitkä viittaavat mielikuviin, muotoihin ja lopulta persoonalliseen tai yksilölliseen tyyliin. Unohduksen tilassa oleva mieli, ilman halua pohdiskelemaan tai tavoittelemaan materialistisia älyllisiä ehdotuksia, pystyy tuottamaan onnistuneita piirroksia henkilökohtaisista ideoistaan, jotka ovat symbolisia merkitykseltään ja viisaudeltaan.”¹⁹

Vaikka työskentelytapani ei aidosti automaattista piirtämistä, sen ytimessä oleva idea ulkopuolisten häiriötekijöiden kuten muiden ihmisten mielipiteiden ja odotusten, taidekentän konventioiden ja omien yli-analysoivien ajatusten pyyhkimisestä pois mielestä taidetta tekiessä on minulle tärkeä asia josta joudun muistuttamaan itseäni usein. Tunnen tämän ajattelutavan olevan vahvasti yhteydessä kehooni piirtämisen aktin aikana. Yritän antaa konkreettisten ajatusten siirtyä taka-alalle ja antaa käteni toimia vapaammin ja rennommin lihasmuistin ja intuition ohjaamana.

3.3 Prosessi

Taiteellisen opinnäytetyöni prosessi alkoi piirtämisestä. Minulla oli aluksi vain melko abstrakti ajatus kehon sisällöstä. Aloin piirtäen orgaanisia muotoja, joista nopeasti alkoi muodostua puun juuria tai verisuonia muistuttavaa, verkkomaista massaa. Kun olin saanut piirtämisen alkuun ja minulle oli kehittynyt vahva ajatus piirustuksen muotokielestä, jatkoin vain sen kasvattamista. Solmuilevat suonet täyttivät ensin piirustuksen reunat, ja sitten kasvoivat sisäänpäin, täyttäen paperin koko pinta-alan. Väritin sen jälkeen valkoisen taustan punertavan violetiksi. Taustan värittäminen teki hyvin haalean punaisista suonista lähes valkoisen näköisiä. Tämä ensimmäinen piirustus ja sen tekeminen ohjasi vahvasti koko opinnäytetyöni suuntaa, tuoden minulle ajatuksia muista teoksista joita haluaisin tehdä ja luoden esteettisen pohjan mistä jatkoin eteenpäin.

¹⁹Spare, Austin / Carter, Frederick. Automatic Drawing. <http://www.austinspare.co.uk/zos12.html>

Kuva 2. Patrik Brummer, *Caput mortuum 2*, Värikynä paperille, 75 x 75 cm, 2024.

Se esteettinen pohja oli piirustuksen monitulkinnallisuus - vaikka alussa muodot muistuttivat minua verisuonista, ne alkoivat muuttua ajatuksissani joksikin muuksi jolle ei löydy mitään tarkkaa selitystä. Ne voivat olla mahdollisesti olla jotain mikroskooppista kehon sisällä, orgaanista muotoa jota voi esiintyä lähes missä tahansa.

Aloittaessani seuraavaa piirustusta minulla oli selkeämpi lähtökohta. Halusin jatkaa ensimmäisen piirustukseni hengessä toistoa, josta minulle tuli mieleen selkärangan nikamat. Ajattelin myös luiden olevan hyvä kontrasti soljuvammalle, pehmeälle orgaaniselle muodolle jota olin tehnyt ensimmäisessä piirustuksessa. Piirustuksesta tuli anatomisesti selkein teoksista, koska siinä selkeästi esiintyy selkärangan nikamat ja kylkiluita. Se ei kuitenkaan ole realistinen tai anatomisesti korrekti - lantioluu ja nikamat ovat hyvin leveitä ja nousevat taustasta esiin kummallisella tavalla. Niihin kiinnittyi myös ylimääräisiä luita, jotka sulautuvat taustaan luoden reliefiä muistuttavan tasaisen mutta kolmiulotteisen efektin.

Toista teosta piirtäessäni tuli minulle ajatus tehdä triptyykki. Olin aiemmin ajatellut vain tehdä teossarjan, mutta triptyykki vaikutti mielessäni paremmalta, koherentimmalta kokonaisuudelta. Muistin myös minua inspiroineen Francis Baconin triptyykin *Kolme tutkielmaa ristiinnaulitsemista varten* (1962)²⁰. Pidän paljon kolmen teoksen harmoniasta.

Kuva 3. Patrik Brummer, *Caput Mortuum 1, 2, 3*, Värikynä paperille, 75 x 75 cm, 75 x 95 cm, 75 x 75 cm, 2024.

²⁰Bacon, Francis. 1962. Three studies for a crucifixion, Solomon R. Guggenheim museum, New York. Teoskuvaus Spector, Nancy.

Kolmatta piirustusta aloittaessani päätin tehdä jotain elimistöä muistuttavaa, orgaanista ja pehmeää. Piirustukseen kehittyi samantyyppinen tasainen mutta kuitenkin kolmiulotteinen efekti, ja sen värimaailma tuli kahden ensimmäisen piirustuksen värejä sekoittamalla. Piirustuksessa näkyy hieman sydämen muotoa muistuttavaa elimistöä, joka jatkuu ja venyy paperin reunojen yli. Tässä teoksessa korostui eniten pehmeät siirtymät ja pyöreät muodot.

Triptyykin nimi tulee väristä, jota käytin kaikissa piirustuksissa. Väripigmentin nimi on *Caput Mortuum*, joka on tummanpunainen, hieman violetta ja ruskeaa sisältävä pigmentti. Pigmentin nimi herätti kiinnostukseni, ja minulle selvisi että siihen liittyy paljon kiinnostavaa historiaa. Pigmentti on saanut nimensä muinaisesta alkemiasta²¹, jossa *caput mortuum* tarkoitti hyödyttöä jäännöstä mitä jäi yli kemiallisesta prosessista. Pigmenttiä tehtiin aikoinaan ruosteesta, joka on “hyödytön” jäännös raudan hapettumisesta. Pigmentti oli suosittua keskiajan Euroopassa sen kulttuurillisen tärkeyden takia, sillä se oli haluttu väri korkea-arvoisten ja uskonnollisten hahmojen vaatteiden maalaamisessa.²²

Tästä syntyi myös kiinnostava yhteys teoksissani triptyykin muotoon liittyen, sillä triptyykki on myös saanut alkunsa keskiajan uskonnollisesta taiteesta.²³ Termillä *caput mortuum* on myös yhteys kehoon. Sitä on käytetty myös nimenä toiselle pigmentille, hieman punertavan ruskealle pigmentille jota kutsutaan yleisemmin “muumion ruskeaksi”. Pigmenttiä tehtiin muumioituneista ruumiista sekoitettuna pikeen ja mirhaan.²⁴

²¹Caput mortuum. Wikipedia, the free encyclopedia.

²²Caput mortuum (pigment). Wikipedia, the free encyclopedia.

²³Triptych. Wikipedia, the free encyclopedia.

²⁴Mummy Brown. Wikipedia, the free encyclopedia.

4 Lopuksi

Olen tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön kirjoittamisen avulla avannut itselleni oman taiteellisen työskentelyni konteksteja. Ymmärrän paremmin syitä sen takana, miksi kehon sisällöllä ja muutoksella on minuun vahva vaikutus taiteessa ja mediassa mitä kulutan ja mikä inspiroi omaa työskentelyäni, erityisesti taiteellisen opinnäytetyöni tekemisen takana.

Kehon sisältö ja muutos näyttää useimmiten ulkoapäin katseltaessa inhottavalta - se on jotain, mitä emme halua nähdä päivänvalossa, ja mitä emme halua tapahtuvan omille kehoillemme. Kuvastoa ja tarinoita jotka sisältävät näitä aiheita on kuitenkin kaikkialla ympärillämme, koska ne ovat kiehtovia, ja joskus jopa kauniita.

Näillä asioilla on ollut minuun suuri vaikutus ne ovat inspiroineet taiteellista työskentelyäni. Olen tyytyväinen siihen, miten oma taiteellinen opinnäytetyöni eteni ja miten sovelsin minua kiinnostavaa estetiikkaa ja tekniikkaa joksikin uudeksi. Olen kuitenkin sitä mieltä, että olen vasta vain raapaissut pintaa tämän aihemaailman potentiaalista. Taiteellisen opinnäytetyön tekemisen jälkeen olen jo alkanut suunnittelemaan miten jatkan tästä eteenpäin, ja miten voisin viedä näitä aiheita ja ajatuksia eteenpäin uusiin teoksiin, syventyen vielä enemmän tekniikkaan ja laajentamaan aihemaailmaa.

Koen että tutkimustyöstä on ollut minulle paljon hyötyä. Olen melko intuitiivisesti työskentelevä taiteen tekijä, mutta tutkimusta tehdessä olen minulle avautunut paljon itsestäni ja siitä, mistä intuitiivinen työskentelyni oikeasti perustaa. Kuvataide ja muu media mitä katselen ja kulutan päivittäin värittää vahvasti omaa taiteellista ajatteluani, vaikka en siihen piirtäessä täysin havahdukaan. Olen saanut paremman ja konkreettisemmän ymmärryksen syistä, miksi kehon sisältö vetää minua puoleensa visuaalisessa sekä käsitteellisessä mielessä.

Lähteet

Acocella, Joan. 2021. Francis Bacon's Frightening Beauty, New Yorker
<https://www.newyorker.com/magazine/2021/05/24/francis-bacons-frightening-beauty>

Austin Osman Spare. Wikipedia, the free encyclopedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Austin_Osman_Spare

Bacon, Francis. 1962. Three studies for a crucifixion, Solomon R. Guggenheim museum, New York. Teoskuvaus Spector, Nancy.
<https://www.guggenheim.org/artwork/293>

Bones and all. 2022. Ohjais Luca Guadagnino. Metro-Goldwyn-Mayer Pictures

Caput mortuum. Wikipedia, the free encyclopedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Caput_mortuum

Caput mortuum (pigment). Wikipedia, the free encyclopedia.
[https://en.wikipedia.org/wiki/Caput_mortuum_\(pigment\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Caput_mortuum_(pigment))

Flow (psychology). Wikipedia, the free encyclopedia.
[https://en.wikipedia.org/wiki/Flow_\(psychology\)#cite_note-1](https://en.wikipedia.org/wiki/Flow_(psychology)#cite_note-1)

Gore. Collins dictionary. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/gore>

Hirsch, Andreas J. 2021. Mythologies for the future. H.R. Giger 40th ed. Taschen

Krek, Tommy. <https://tommysveningsson.com/>

Soffner, Gonzalez. Beyond the Flesh: The Elegance of Body Horror. 2022.

<https://medium.com/framerated/beyond-the-flesh-the-elegance-of-body-horror-e72f0eafc280>

Mummy Brown. Wikipedia, the free encyclopedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Mummy_brown

Paravel, Verana / Castaing-Taylor, Lucien. De Humani Corporis Fabrica. 2022.

Rozsa, Matthew 2021: The psychology of gore: Why do we like graphic blood and guts in our entertainment? <https://www.salon.com/2021/10/24/the-psychology-of-gore-why-do-we-like-graphic-blood-and-guts-in-our-entertainment/>

Slotte, Joel. <https://www.joelslotte.com/drawings/>

Sønderland, Oda Iselin. <https://odaiselin.com/>

Spare, Austin / Carter, Frederick. Automatic Drawing.
<http://www.austinspare.co.uk/zos12.html>

The Fly. 1986. Ohjaus David Cronenberg. 20th Century Fox.

Triptych. Wikipedia, the free encyclopedia. <https://en.wikipedia.org/wiki/Triptych>